

goed waren geladen, betaalden 50 % boven het gewone tarief.

Om na te gaan of de ordonnantie op de loodsdienst wel voldoende werd nageleefd, moesten de commissarissen een maal per jaar zich ter plaatse op de hoogte stellen. Indien nodig moesten zij het aantal loodsen uitbreiden, de tarieven verhogen en verdere maatregelen nemen.

Hoewel de zeggenschap van de andere Maassteden vastgelegd was door de Staten, was de loodsdienst nog grotendeels in handen van Den Briel. Deze stad stelde nadere regels vast voor de loodsen en hun dienst en nam hen de eed af volgens een formulier van 20 april 1613, dat vermeld stond in het memoriaalboek van de stad ¹¹⁾.

Tot 1616 waren er in Den Briel vijftien buitenloodsen. Met ingang van de nieuwe ordonnantie van de Staten werd dit aantal op achttien gebracht. Daarvan werden er drie benoemd tot stuurman. Iedere stuurman voerde het bevel over een loodsboot met vijf loodsen en een jongen. Twee loodsboten hielden zich buiten op bij de lijn van tien vadem diepte, de derde boot lag aan het havenhoofd, de bijbehorende loodsen moesten zich gereed houden om uit te varen. Later werd het aantal boten teruggebracht tot twee.

De ordonnantie van de Staten had alleen betrekking op het in- en uitvaren van het zeegat. De vaart van Den Briel naar Vlaardingen, Schiedam, Delfshaven en Rotterdam werd verzorgd door schippers en loodsen van het schippersgilde van Den Briel. Die loodsdienst werd geregeld door een ordonnantie van burgemeesters en regering van de stad Brielle uit het jaar 1629 ¹²⁾. De voorschriften waren eenvoudiger dan die van de Staten en telden slechts 10 artikelen. De uitgaande vaart van de genoemde plaatsen naar Den Briel werd daarbij ongemoeid gelaten.

Het loodsgeld bedroeg voor zes tot twaalf voet 15 stuivers per voet in de wintertijd en 10 stuivers per voet in de zomer. Boven de twaalf voet werd in de winter 30 stuivers en in de zomer 20 stuivers per voet betaald. De stad Brielle bemoeide zich niet met de benoeming van de loodsen. Alleen het lidmaatschap van het schippersgilde en voldoende kennis van zaken werd door het stadsbestuur verlangd. De opvarende schepen waren niet verplicht een Brielse loods te gebruiken.

Schepen die van Rotterdam vertrokken, konden daar waarschijnlijk wel een varensman vinden, die bereid was als loods de